

ACTIVITĂȚILE LIBER ALESE ÎN GRĂDINIȚĂ

Activitățile liber alese ocupă un loc foarte important în procesul de dezvoltare al unui copil, întrucât acestea urmăresc: dezvoltarea capacității de interpretare a unor roluri care abordează teme diferite(natură, viața de familie, personaje din basme etc.),dezvoltarea capacității de menținere a atenției asupra unui joc sau realizării unui produs un timp mai îndelungat, înfăptuirea relațiilor de prietenie și colaborare în activitățile întreprinse, dezvoltarea psihomotrică și intelectuală, familiarizarea copiilor cu elementele din mediul apropiat sau depărtat, stimularea interesului pentru implicarea în diferite activități cu temă, formă de organizare și grad de dificultate diferit, formarea unor deprinderi de comportament civilizat utile atât în cadrul activităților, cât și în viața de zi cu zi, cultivarea deprinderilor de comunicare, integrarea în mediul social etc.

Această categorie de activități au un conținut bogat și se pot folosi materiale și mijloace de realizare diferite, după cum urmează:

- jocuri de creație cu subiecte și roluri în care se pot folosi case de păpuși, jucării animale, automobile, paravane pentru despărțirea spațiilor etc.
- jocuri cu subiecte din povestiri, basme, din filme pentru copii: se pot utiliza măști, costume, accesorii;
- teatru de păpuși interpretat de copii în colaborare cu adulții: mobilier de teatru, truse de păpuși.
- jocuri de construcții: cuburi de diferite forme, mărimi, culori și confecționate din material distinct;
- jocuri cu material mărunț din natură: castane, semințe, scoici etc.
- jocuri (în aer liber): nisip, zăpadă găleți, stropitoare, site, greble, stegulețe etc.
- jocuri de mișcare în clasă și în aer liber (mingi, triciclete, trotinete, leagăne, derdelușuri cu obstacole, tuneluri etc.
- jocuri de construcții cu nisip în aer liber: bazine cu nisip, jucării pentru nisip, pietre, bazine cu apă, jucării plutitoare etc.
- plimbări și excursii în natură;
- jocuri și exerciții senzoriale: țesături, fire, materiale care să aibă caracteristici diferite;
- jocuri cu imagini pentru dezvoltarea atenției: imagini pentru recunoaștere și grupare;
- jocuri pentru dezvoltarea limbajului și a comunicării: imagini, jocuri loto, domino, telefoane etc.
- jocuri logico-matematice: truse Logi
- activități de creație(pictură, modelaj, desen): șevalete, pensule, culori, hârtie, planșete, plastilină etc.

- activități manuale de consolidare a unor deprinderi practice: fire, inele de diferite mărimi, materiale din natură etc.
- activități pentru îngrijirea plantelor: flori, ghivece, vase etc.
- activități cu caracter gospodăresc: cârpă de șters praful, mătura, burete etc.

Activitățile liber alese se pot desfășura individual, în perechi, în grupuri mici sau cu întreaga grupă. Literatura de specialitate a evidențiat de-a lungul timpului și alte categorii de activități care se pot desfășura în această etapă, și anume jocurile hazlii și programele distractive.

Jocurile hazlii fac parte din activitățile distractive, dar cu reguli stabilite în prealabil de adult sau prelucrate din folclorul copiilor (Ex. Baba oarba). Jocul hazliu are cel mult 2 reguli și nu are o temă anume. (Ex: Unde a sunat clopoțelul? Copiii închid ochii iar la semnalul educatoarei, aceștia deschid ochii iar copilul numit va indica locul de unde s-a auzit clopoțelul. Copilul care nu ghicește, va avea de îndeplinit o provocare – să intoneze un cântec/ să imite un animal etc.)

Jocul hazliu conduce la dezvoltarea atenției, a acuității, a proceselor de inhibiție, a unor abilități, însă plus-valoarea acestuia este adusă prin veselia pe care o aduce în rândul copiilor, prin lipsa de promptitudine și rapiditate în reacții. Aceste jocuri se învață de obicei cu întreaga grupă, în momentul trecerii de la o activitate la alta.

Programele distractive desfășurate cu preșcolarii au rolul a le crea o stare de bine, crearea unei atmosfere pozitive în sala de grupă sau în afara ei, înveselesc și recrează copiii. Acestea se pot organiza sub formă de audiții, șezători, vizionare de film/ teatru sau programe la televizor.

Scopul audițiilor din cadrul acestor programe este de a oferi amuzament copiilor, de a adânci cunoștințele și pot fi realizate prin repetarea unei povestiri hazlii sau a unui cântec amuzant, cu conținut popular, din natură etc.

Audițiile cu caracter distractiv sunt clasificate în:

- a. audiție simplă-ascultarea unui singur gen(doar povești, doar cântece etc.)
- b. audiție complexă-îmbinarea mai multor genuri, căpătând aspectul unei șezători sau al unui radiomagazin.

Prin intermediul vizionărilor, preșcolarii fac „cunoștință” cu arta dramatică. Vizionările sunt de mai multe tipuri:

- vizionări de filme, desene animate;
- vizionări de spectacole de teatru de păpuși, marionete sau umbre;
- vizionări de spectacole de teatru;
- vizionări de serbări, șezători între grupe etc.;

- vizionări de emisiuni de televiziune.

Șezătorile au un caracter cultural-educativ și pot fi organizate cu sau fără prea multe detalii și reguli stabilite în prealabil, cu un grup mai restrâns, acestea putând lua forma unei serbări mai simpliste. Se disting mai multe feluri de șezători:

- șezători curente: care iau naștere în mod natural, fără o pregătire în anterioară și unde copiii pot fi solicitați să recite o poezie sau să intoneze un cântec.
- șezători cu caracter festiv: presupune stabilirea unei teme și a unui program pe baza cărora să se desfășoare activitatea.
- șezători cu invitați: implică participarea altor persoane care nu fac parte din colectivul grupei de preșcolari (părinți, personal din grădiniță, reprezentanți din comunitate sau copiii din alte grupe sau de la școală).

Fie că este joc de mișcare, joc de rol, joc hazliu sau program distractiv, acestea se pot executa în cadrul activităților liber alese, atunci când cadrul didactic consideră că preșcolarii sunt plictisiți, este necesar să se schimbe atmosfera din clasă.

Bibliografie

1. MEN,1979, Programa activității instructiv-educative în grădinița de copii și în cadrul organizației „Șoimii Patriei”, Editura Didactică și Pedagogică, București.
2. Gheorghian Elena, Taiban Maria,1974, Metodica jocurilor și a programului distractiv în grădinița de copii, Editura didactică și pedagogică, București.